

श्रीसोमनाथसंस्कृतयुनिवर्सिटी

परीक्षा : मार्च / अप्रैल- २०१७

कक्षा : शा-उ, सत्र : इ, कुल गुण : ७०

विषय : स्वा. वेदांत(J), पेपर नं. ५, कोड नं. CC3611

संदर्भ ग्रंथ : हरिवाक्यसुधासिन्धुः
सेतुमालाटीकासमेतः

प्रथमान्विति:

- प्रश्न: १ श्लोकद्वयं ससन्दर्भं व्याख्यात। ०८
- १) न तु कोऽपि भवेत् क्वापि पुरुषोत्तमसन्निभः।
एक एवेत्यतो वेदैर्गीयतेऽनुपमो हि सः ॥
- २) भक्तस्य तु चरित्रेषु लौकिकेष्वपि सर्वदा।
दिव्येष्विव भवेच्चित्तं न तु मानुष्यधीः क्वचित् ॥
- ३) तेजोराशौ हरिर्नित्यं तिष्ठतीति वदन् दृढम्।
भक्तिं यस्तस्य कुर्याच्च प्रीत्या दृढविरक्तिमान् ॥
- प्रश्न: २ एकं विषयमधिकृत्य वर्णनं क्रियताम्। ०८
- १) परमात्ममाहात्म्यम्। २) अस्तपोनिरूपणम्।
- प्रश्न: ३ एकं विषयमधिकृत्य उत्तरं प्रस्तूयताम्। ०२
- १) कृष्णतापन्याः कथा।
२) स्थितप्रज्ञः।
- प्रश्न: ४ कयोश्चिद् द्वयोः लघूत्तरं देयम्। ०२
- १) अक्तिलक्षणं किम्?
२) श्रीहरेश्चतुर्थमनुसन्धानं किम्?
३) कस्यां तिथौ श्रीहरिणा अर्थानुसंधानं निरूपितम्?

द्वितीयान्विति:

- प्रश्न: ५ श्लोकद्वयं ससन्दर्भं व्याख्यात। ०८
- १) ब्रह्मरूपेण तेनैव परमात्मा ततः परः।
सेव्य इत्येव तात्पर्यमस्येति ज्ञेयमञ्जसा ॥
- २) ब्रह्मात्मज्ञानिनामेवं योगोक्ता भक्तिरीशितुः।
शोभते न तु सा क्वापि पुंसो देहाभिमानिनः ॥
- ३) तदापि तं समादध्याद्धारयन्नेव तां स तु।
न तु योगकलां क्वापि स्वकीयामृतसृजेत् सुधीः ॥
- प्रश्न: ६ एकं विषयमधिकृत्य निबन्धः लिख्यताम्। ०८
- १) सांख्यशास्त्रनिरूपणम्।
२) योगशास्त्रनिरूपणम्।
- प्रश्न: ७ विषयद्वयस्य टिप्पणीलेखनं कार्यम्। ०४

- १) वेदान्तशास्त्रम् ।
- २) पञ्चरात्रागमः ।
- ३) प्रधानं साधनम् ।
- ४) भगवद्द्रोहः ।

प्रश्न: ८ केषाञ्चित् पञ्चानां प्रश्नानामतिलघूत्तरं लेख्यम् ।

०५

- १) ऋतुव्यूहः कः ?
- २) 'वासुदेवपरा वेदा...' इति वचनं कस्य शास्त्रस्य ?
- ३) कस्यां तिथौ श्रीहरिणा जीवेश्वरभेदो निरूपितः ?
- ४) कथं पूर्णं ज्ञानं स्यात् ?
- ५) आत्मारामा मुनयः किं कुर्वन्ति ?
- ६) को न शोचति न काङ्क्षति ?

तृतीयान्विति:

प्रश्न: ९ श्लोकद्वयं ससन्दर्भं व्याख्यायताम् ।

०८

- १) अतः सत्यात्मरूपः सन्नसत्स्वेतेषु सर्वथा ।
हित्वासक्तिं भगवति सज्जेत पुरुषः सुधीः ॥
- २) दैहिको व्यवहारो मे सर्वो देहश्च सर्वथा ।
रक्षितोऽस्ति हि भक्तार्थं नात्र स्वार्थोऽस्ति कश्चन ॥
- ३) गुणहीनस्य पुंसोऽपि तस्या एव भवेद् ध्रुवम् ।
उत्कृष्टगुणसम्प्राप्तिर्न तु तत्र प्रमादिनः ॥

प्रश्न: १० कस्याप्येकस्य विस्तृतवर्णनं कुरुत ।

०८

- १) एकान्तिकधर्मनिरूपणम् ।
- २) भगवत्प्रसन्नता ।

प्रश्न: ११ विषयद्वयस्य टिप्पणीलेखनं कार्यम् ।

०४

- १) अक्षरब्रह्मणः स्वरूपद्वयम् ।
- २) मत्सरः ।
- ३) अक्षरधामप्राप्तिहेतुभूतानि साधनानि ।
- ४) ज्ञानांशजं वैराग्यम् ।

प्रश्न: १२ केषाञ्चित् पञ्चानां प्रश्नानामतिलघूत्तरं लेख्यम् ।

०५

- १) आदिमा भक्तिः का ?
- २) तामसं कर्म कथं स्यात् ?
- ३) अनन्यभक्तिमान् कः ?
- ४) निरन्ताः मुक्ताः कुत्र वसन्ति ?
- ५) तनुमुख्या ऋषयः कुत्र स्थिताः ?
- ६) ब्रह्मैव जीवरूपेण जातमिति के वदन्ति ?

अध्यापकश्रीनो कोडः :

तारीख :

सही :

Answer keys

Unit-1

- Q.1 - 1. 118/65 2. 133/36 3. 118/61
- Q.4 - 1. येषां भक्तानां महात्मज्ञानपूर्वकः भगवदाश्रयः तेषां कृते
2. अविच्छिन्नया
3. स्वनयनविषयावस्थितः श्रीहरिः
4. पञ्चालानगरे

Unit-2

- Q.5 - 1. 175/14 2. 202/18 3. 202/27
- Q.8 - 1. भगवदानन्दस्य मुनेः
2. वृत्तालये
3. श्वेताश्वतरोपनिषदि
4. भगवतः सर्वकर्तृत्वस्य अस्वीकारः
5. बृहदारण्यकोपनिषदि
6. श्रीमद्भागवते
7. विषयिजीवानां शुद्धेः सामर्थ्यधारणभेदः

Unit-3

- Q.9 - 1. 262/05 2. 262/07 3. 262/51
- Q.12 - 1. गीतायाम्
2. प्रह्लादः
3. आषाढकृष्णदशमी
4. पञ्चाशत् कोटि
5. श्वेताश्वतरोपनिषदि
6. मुण्डकोपनिषदि
7. मुण्डकोपनिषदि